

Mimosoudní výpověď z bytu ponechal procesní soud první stolice k námitkám vypovězeného v platnosti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Vadnost řízení a rozpor se spisy podle § 503 čís. 2 a 3 c. ř. s. spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud za nepřipustnou novotu prohlásil výtku dovolání, že z dopisu ze dne 25. října 1927 není patrné, zda den, kdy má být pachtovaný předmět zpět odevzdán, jest čítati ode dne data tohoto dopisu, či ode dne jeho doručení. Dovolateli nelze přisvědčiti. Z §§ 562, 565 a 571 c. ř. s. nelze nikterak dovozovati, že předmětem námitek jsou jen otázky hmotněprávní. I výtku, že mimosoudní výpověď nevyhovuje formálním náležitostem § 562 první odstavec c. ř. s., jest uplatniti v námitkách, při čemž jest udati, které formální náležitosti chybí. Povšechné udání, že výpověď nevyhovuje formálním náležitostem aniž tyto jsou jednotlivě vytknuty, nestačí; to by předpisy § 571 třetí odstavec c. ř. s., podle něhož pozdě podané námitky proti výpovědi jest z úřadu bez jednání odmítnouti, pozbyly svého významu. (Srv. rozhodnutí čís. 687 sb. n. s.) Proto právem prohlásil odvolací soud onu výtku za nepřipustnou.

Čís. 8252.

Nebylo-li při prodeji losů dbáno podmínek § 2 písm. b) zákona ze dne 30. června 1878, čís. 90 ř. zák., nejsou nároky ze smlouvy žalovatelné.

(Rozh. ze dne 29. srpna 1928, Rv I 1905/27.)

Žalovaná podepsala dvěma agentům, kteří cestovali autem po vesnicích s losy, listinu na 25 losů stavebních a 6 losů červeného kříže. Umluvena byla cena 5.400 Kč úhrnem a měla být splácena po 300 Kč měsíčně. Žalovaná zaplatila první dvě splátky hned oněm dvěma agentům a dále 130 Kč na vedlejší výlohy, dalších splátek nezapavila. Žalující bankovní a úvěrní společnost, tvrdíc, že ona prodala prostřednictvím oněch dvou agentů žalované losy, domáhala se na ní zaplacení dlužných splátek. Žalovaná vznesla mezitímní určovací návrh, by smlouva o koupi losů byla uznána za neplatnou. Procesní soud první stolice mezitímním rozsudkem prohlásil smlouvu o koupi losů za neplatnou. D ů v o d y: Prodejní listina obsahuje sice úhrnnou kupní cenu, avšak neudává ji za každý jednotlivý prodaný los, pokud se týče za každou losovou část. Vydána byla nad to až dodatečně a objednávací list, který zřejmě nese stopy přepsání svého čísla, tedy svého nejdůležitějšího znaku, rovněž neobsahuje jednotlivostí. V souzeném případě jest

udáno sice nominale obou skupin losů, avšak kupní cena jest uvedena úhrnem 5400 Kč. Takovéto označení neodpovídá ani předpisům zákona ze dne 30. června 1878, čís. 90 ř. zák., ani bezelstnému obchodování, poněvadž jest soudu notoricky známo, že ani stavební losy, ani československé losy červeného kříže nebyly tehdy obchodovány al pari, a, i kdyby tak bylo a kdyby jmenovitá cena byla tehdy vskutku cenou kursovní, nezbavovalo by to žalující společnost povinnosti podříditi se podmínkám § 2 písm. b) cit. zákona. Poněvadž tedy tyto podmínky byly přestoupeny a bylo vskutku obchodováno způsobem, jaký zakazuje § 4 cit. zák., vyhověl soud návrhu strany žalované, a byla smlouva předmětná prohlášena za neplatnou. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Správně uznal první soud, že smlouva jest podle § 879 obč. zák. nicotná. Marně dovolává se v té příčině odvolatelka rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně čís. 5054 sb. n. s., neboť v dotyčném případě řešen jest jen případ uzavření smlouvy prostředkovatelem uvedeným v § 4 zákona ze dne 30. června 1878, čís. 90 ř. zák., ale tomu, že názor nejvyššího soudu v otázce § 2, písm. b) právě citovaného zákona srovnává se s názorem soudu prvního i soudu odvolacího, nasvědčuje to, že v dotyčném rozhodnutí poukazuje nejvyšší soud na to, že řešení otázky, zdali smlouva s porušením záruk daných v § 2 zákona ze dne 30. června 1878, čís. 90 ř. zák., jest platna či nicotna, nemůže býti vzhledem ku § 2 zákona ze dne 7. listopadu 1862, čís. 85 ř. zák. ve srovnání s § 1 téhož těžké a § 2 zák. ze dne 7. listopadu 1862, čís. 85 ř. zák. stanoví, že zcizení promes odporující ustanovení § 1 posléz citovaného zákona jest zakázáno, plnění nemůže soudně býti vymáháno. Rovněž rozhodnutí nejvyššího soudu čís. sb. 6617, jehož se odvolatelka dovolává, nasvědčuje tomu, že v souzeném případě jde o smlouvu nicotnou. Ježto skutková zjištění, o které se právní posouzení soudu prvé stolice ve směru právě uvedeném opíralo, nebyla napadena a soud odvolací sdílí náhled prvního soudu, že jde o smlouvu vzhledem k ustanovení § 2 b) zákona ze dne 30. června 1878, čís. 90 ř. zák. nicotnou, bylo odvolání zamítnouti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Co se týče výroku o neplatnosti smlouvy, nebyla právní otázka § 2 písm. b) zák. ze dne 30. června 1878, čís. 90 ř. zák. ve zdejším rozhodnutí 5054 sb. n. s. skutečně řešena, jak se tam také výslovně praví, že o ni nejde a že ji tedy řešiti netřeba, ale ovšem poukázáno tam na § 2 zák. ze dne 7. listopadu 1862, čís. 85 ř. zák. a doporučeno porovnati jej s § 1 téhož zák., že se tím správné řešení najde. A skutečně tomu tak jest. § 1 zák. čís. 85/1862 stanoví, že obchod promesní, t. j. zcizování naděje na výhru losu dovoluje se (jen) za podmínek tam pod a)—d) vylčených. § 2 téhož zákona pak praví, že každé zcizení naděje na výhru losu odporující ustanovení § 1, tedy zcizení, při němž podmínky a)—d)

nezachovány, jest zakázáno a jeho splnění nemůže býti soudně požadováno, tedy že je to pouze t. zv. nežalovatelný závazek podle § 1432 obč. zák. Ale docela obdobně se to má i s § 2 zák. čís. 90/1878, neboť i ten praví, že živnostensky provozované zcizování státních a jiných losů nebo podílů losů v rozvrhu slosovacím připuštěných na splátky jest dovoleno jen protokolovaným firmám a to jen pod podmínkami tam pod a) a b) stanovenými. Stalo-li se zcizení s porušením (nedbáním) těchto podmínek, tu ovšem zákon nepraví, co má nastati, chybí tedy v tomto případě sankce, a nutno ji tedy po rozumu shora citovaného rozhodnutí čís. 5054 hledati a tu dává vůli zákonodárce jasně na ruku právě případ zákona ad I., kde ve zcela stejném případě ustanovena sankce nežalovatelnosti: zákonodárce nechce, by strany (ne pouze jedna, na př. kupitel) byly na smlouvu vázány. Poněvadž i v případě, o nějž jde, nebylo dbáno podmínek v § 2 písm. b) cit. zák. čís. 90/1878, ježto, jak prokázáno, nebyla v prodejní listině udána cena každého losu zvlášť, nýbrž všech úhrnem (což má vůbec neblahé následky, jak ze zdejšího rozhodnutí čís. 6617 sb. n. s. patrně), nelze podle uvedené obdoby na splnění smlouvy žalovati neboli, jak to také lze vyjádřiti, smlouva nemá plnou závaznost, platnost a možno tedy říci, že je, jak výrok prvního soudce praví, neplatna, neboť jest známo, neplatnost je výrazem velmi širokým, jenž v sobě zahrnuje případy nezávaznosti velmi různé síly. O nicotnost, o níž odvolací soud mluví, ovšem nejde. Praví-li dovolání, že také v případě rozh. čís. 5054 a 6617 sb. n. s. šlo o stejnou koupi, stačí na to odvětit, že možno, že šlo, že však jest jisto, že tam námitka tato (§ 2 písm. b) cit. zák.) činěna nebyla. Právě se tam výslovně, jak už uvedeno, že o tu otázku nejde a řešiti ji netřeba, zde však námitka ta se činí a musí tedy býti rozhodnuto, rozhodnutí však vypadá v neprospěch žalující strany. Její vývod, že prý tu o případ § 2 zákona čís. 90/1878 vůbec nejde, ježto ten výslovně předpokládá po živnostensku provozované prodávání losů, živnostenský prodej že však vůbec tvrzen nebyl a že tento předpoklad odvolacího soudu je tedy v rozporu se spisy, je planý, neboť dovolatelka přehlíží, že sporný obchod uzavřeli její agenti, když však má na prodej losů dokonce agenty, tedy je to živnostenské provozování docela velmi intensivní.

Čís. 8253.

Při vyvlastnění nabývá se vlastnictví právoplatností vyvlastňovacího nálezu a zaplacením kupní ceny, aniž by se vyhledával zápis do knih.

Je-li titulem vlastnictví úkon úřední, lze se soudu zabývatí jen otázkou, zda úkon nabyt právní moci. Dokud tu není rozhodnutí příslušného správního úřadu, jest předčasnou žaloba o uznání vlastnického práva.

Přednost má právo strany, u níž podmínky nabytí vlastnictví (vyvlastnění a zaplacení ceny) dříve nastaly.

(Rozh. ze dne 29. srpna 1928, Rv I 81/28.)